



Περικλής Τσιριγιώτης



Π. ΤΣΙΡΙΓΙΩΤΟΥ

Προσήλωσις



ΤΑ ΔΥΟ ΓΑΡΟΥΦΑΛΛΑ



Α δυο γαρούφαλλά σου στὸ κρεβάτι μου κοντὰ θὰ βάλω, καὶ κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ—χριστιανὸς ἀμαρτωλὸς—τὴν προσευχή μου μπροστά τους θὰ κάνω.

Τὰ δυο γαρούφαλλά σου θυμάσαι, πότε τᾶδωκες;

Ἐγὼ θυμοῦμαι.

Μίαν ὡμορφηὴν αὐγούλα 'ς τὰ κάγκελα τοῦ περιβολιοῦ σου ἀκουμπισμένη, παιδοῦλ' ἀκόμω, δεκαπέντε χρονῶν μονάχα, μὲ κοντὰ φουστάνιά, μὲ ξέπλεκα στοὺς ὤμους τὰ κατὰμαυρα σγουρά σου μαλλιά, μ' ἀδιάκριτη τὴ ματιά, μὲ ἀβέβαιο τὸ χαμόγελο, δυο γαρούφαλλα στὸ χέρι κρατοῦσες φρεσκοκομμένα ἀπὸ τοῦ κήπου σας τὴν κόκκινη γαρούφαλλιά.

Κοντοπερνοῦσα κείνη τὴ στιγμή. Πῶς πάντα σὰν σ' ἀντάμωνα σὲ κύτταξα! Γιὰ μένα τί πειράζει; ἂν ἦσουν μικροῦλα; — δὲν ἦσουν ἄνθρωπος; ἦσουν πλᾶσμα τῆς φαντασίας, αὐλο, μία ὡμορφη τεχνίτου ζωγραφία, ἑνας στίχος, μιὰ ἰδέα, ἑνας ἥχος. ἔν' ἀνάγλυφο.

Τί νὰ σοῦ 'πε ἡ ματιά μου, ὅταν τὴ δική σου ἀντίκρυσε; Δὲν εἰξέδρω! Τοῦτο μονάχα μπορῶ νὰ

βεβηιώτω, πῶς τὰ δυο γαρούφαλλά σου στὰ χέρια μου βρέθηκαν, πῶς κοκκινάδα ξέφνου τὰ μάγουλά σου χρωμάτισε καὶ πῶς τὸ χρῶμα τῶν ματιῶν σου πειὰ δὲν φαίνονταν. Τὸ εἶχαν κρύψη τὰ καταιδρασμένα ματόφυλλα, τὸ εἶχαν σκιάσει ἡ πυκναῖς κατὰμαυραὶς βλεφαρίδες.

Καὶ 'γώ; Ἐγὼ ὁ μεγάλος — σὺ ἦσουν, παῖδι — δὲν εἶπα τίποτα. Ντράπηκα, δειλίασα, τάχασα μπρὸς τ' ἄγνὸ κοκκινάδι τοῦ προσώπου σου, μπρὸς στὸ κατὰχρῶμα τῶν ματιῶν σου, ὦ ναί, ἐδειλίασα μπρὸς σ' ἑνα παιδί!

II

Πέντε χρόνια κατόπιν σὲ ξανάειδα τὴν Πρωτομαχιά σ' ἑνα κῆπο. Τί πειὸ ὡμορφη ἦσουν μεγάλη, δεσποσύνη πειὰ!

Βρεθήκαμε κοντὰ στὸν πλάτανο ἀποκάτου, ἐνῶ γύρω μας πλῆθος λουλούδια ρόδα, γιασεμιά, μενεξίδες, — μὲ τὴ γλυκειὰ τους μυρωδιά μᾶς μεθοῦσαν.

Θυμᾶσαι;

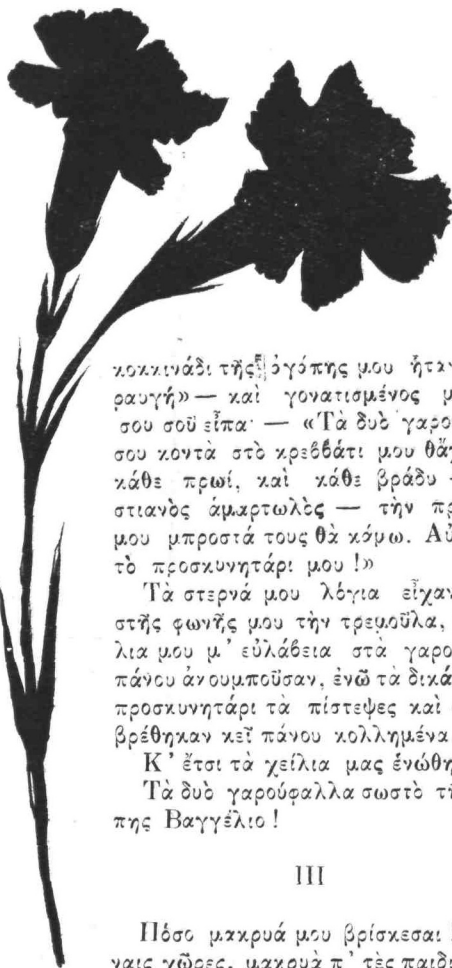
Ἐγὼ θυμοῦμαι.

Ἦσουν τόσο κοντὰ μου, ποῦ τὰ μαλλιά σου σιγάγγιζαν τὸ πρόσωπό μου, ἐνῶ τὸ κορμί μου ἀνατριχίαζεν ὅλο καὶ ἡ καρδιά μου ἀπὸ ἀγάπη δυνατὰ χτυποῦσε.

Κι' ἀνοιξα τὸ πορτοφόλι μου καὶ μέσα σοῦδειξα δυο γαρούφαλλα ξερά. Τὸ χαμόγελό σου μοῦπε, πῶς τὰ γνώρισες καὶ τότε μὲ φωνὴν γεμάτη συγκίνησι σοῦ εἶπα τὰ πρώτα λόγια τῆς ἀγάπης, ὅλες τῆς καρδιάς μου τῆς λαχτάρες, τὲς σκέψεις, τοὺς πόθους, τὰ ὀνειράτά μου.

Ὀνειράτα γεννημένα θωρῶντας δυο γαρούφαλλα ξερά, ὀνειράτα ποτισμένα κι' ἀναστημένα μὲ τὴ δροσιά, ποῦ τοὺς χάριζεν ἡ ἐνθύμηση τῆς παιδοῦλας μὲ τ' ἄγνὰ γαρούφαλλα.

«Ναί, τὴν στιγμή ἐκείνη τοῦ προσώπου σου τὸ



κοκκινάδι της ελπίδας μου ήταν η χα-
ραυγή — και γονατισμένος μπροστά
σου σου είπα — «Τὰ δυὸ γαρύφαλλά
σου κοντὰ στὸ κρεβάτι μου θά'χω, καὶ
κάθε πρωί, καὶ κάθε βράδυ — χρι-
στιανὸς ἀμαρτωλὸς — τὴν προσευχή
μου μπροστά τους θά' κόμω. Αὐτὸ 'ναί
τὸ προσκυνητάρι μου!»

Τὰ στερνά μου λόγια εἶχαν πνιγ-
στὴς φωνῆς μου τὴν τρεμουῖα, τὰ χεί-
λια μου μ' εὐλάβεια στὰ γαρύφαλλα
πάνου ἀνομπούσαν, ἐνῶ τὰ δικά σου —
προσκυνητάρι τὰ πιστεψες καὶ σύ, —
βρέθηκαν καὶ πάνου κολλημένα.

Κ' ἔτσι τὰ χεῖλια μας ἐνώθηκαν.

Τὰ δυὸ γαρύφαλλα σωστὸ τῆς ἀγά-
πης Βαγγέλιο!

III

Πόσο μικρὰ μου βρίσκεσαι! Σὲ ξέ-
ναις χώρες, μικρὰ π' τὲς παιδικὲς καὶ
νεανικὲς σου θυμησες, λησμονῶντας τοὺς
πρώτους τῆς ἀγάπης παλμούς, σὲ ἄλλα ὄνειράτα
πλανᾷσαι, ἄλλους πόθους, ἄλλες ἐλπίδες στὰ στή-
θια σου τρέφεις:

Καὶ λησμονᾷς!

Κ' ἐγώ; Πόσες φορές γονατιστὸς μπρὸς σ' ἄλ-
λες γυναῖκες ὡμορφιά δὲν ἔκλαψα ζητώντας λί-
γη ἀγάπη, ἕνα χαμόγελο! Πόσες φορές ἄλλην
ὡμορφιά — διαφορετικιά πὸ τὴ δική σου — στὰ
ὄνειράτά μου δὲ ζήτησα, καὶ πόσες φορές σὲ ἀγά-
πης ἀγκαλιὰ τοὺς πόνους καὶ τὲς πίκρες τῆς ζωῆς
δὲν ξέχασα!

ὦ ναί, τὴ γλυκιά σου μορφή πολλές φορές τῆς
γυναῖκας τὸ χαμόγελο σκότωσε καὶ θάμπωσε στὸ
λογισμὸ μου. Πολλὲς φορές τῆς φωνῆς σου ὁ ἦχος
σκεπάστηκε καὶ ἔσβυσε ἀπὸ ἄλλης γυναῖκας μιλιὰ
καὶ πολλές φορές τὴ δροσιὰ καὶ φλόγα — ὦ ναί,
δροσιὰ καὶ φλόγα μαζί — ποῦ τὰ χεῖλια σου στὸ
πρῶτο καὶ ὕστερο καίνο φιλὶ δρόσισαν καὶ φλόγισαν
τὰ χεῖλιά μου, δὲ λησμονήσα σὲ ἄλλης γυναῖκας
χεῖλια!

Μὰ πιστέψέ με! Τὰ δυὸ γαρύφαλλά σου, μ'
ὅλο τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, Βαγγέλιο καὶ ἱερὸ προ-
σκυνητάρι, ἀπὸ κοντὰ μου δὲν ἔφυγαν.

Τὰ δάκρυά μου τ' ἀγνά, τὰ πειὸ ἰδανικά μου
ὄνειράτα, τὸν καλλίτερο πόθο μου, ὅλα 'κείνα τὰ
γνωρίζουν, γιατί θωρῶντάς τα τᾶχυσαν, γιατί θω-
ρῶντάς τα τᾶπλυσαν.

Ἐκεῖνα θά'ναι τὸ παντοτεινὸ μου προσκυνητάρι.
γιατί κλείνουνε μέσα τους τὲς ἀγνότερες σκέψεις.
τοὺς ἀγνοτέρους πόθους, τὰ ἀγνότερα ὄνειράτα, τὸ
ἀγνότερο φιλί.

Καὶ πάντα τὰ δυὸ γαρύφαλλά σου κοντὰ στὸ
κρεβάτι μου θά'χω, καὶ κάθε πρωί, καὶ κάθε βράδυ
— χριστιανὸς ἀμαρτωλὸς — τὴν προσευχή μου
μπροστά τους θά' κόμω».

Κέρκυρα.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ



★ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ★

ΠΕΡ. ΤΣΙΡΙΓΩΤΗΣ

Ὁ ἐν Καίρῳ ἀπὸ ἐτῶν ἀποκατεστημένος Ἑλ-
λην ζωγράφος κ. Περικλῆς Τσιριγώτης εἶνε
ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων καλλιτεχνῶν μας.
Γεννηθεὶς ἐν Κερκύρᾳ, ἐσπούδασε τὰ πρῶτα καλ-
λιτεχνικὰ μαθήματα αὐτόθι, ἔχων διδάσκαλον τὸν
Χ. Παχῆν. ἄριστον ζωγράφον ἀλλ' αὐτοῦ, εἰς
ὃν ὅλοι σχεδὸν οἱ σύγχρονοι ζωγράφοι τῆς Κερκύ-
ρας ὀφείλουσι τὰς βάσεις τῶν σπουδῶν των, ὡς ὁ
Γιαλλινᾶς, ὁ Σαμαρτζῆς καὶ ἄλλοι. Εἶτα ἀνα-
χωρήσας ἐκ Κερκύρας, ἐσπούδασεν εἰς τὸ βασιλι-
κὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Νεαπόλεως ἔχων καθηγητὰς
τὸν Morelli καὶ Marinelli, ὅστις καὶ ὑπῆρξε ζωγρά-
φος τῆς Ἑλληνικῆς Αὐλῆς ἐπὶ Ὀθωanos. Ἐκεῖθεν
μετέβη εἰς Ρώμην ἔνθα καὶ ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς
του.

Ὁ κ. Τσιριγώτης εἶνε γόνιμος καλλιτέχνης.
Πλεῖστα ἔργα του ἐξετιμήθησαν. Ἐν Λονδίῳ ἡ-
γοράσθησαν τρεῖς κρητιδιογραφαὶ του, ἐν οἷς καὶ
ἡ «Εὐχάριστος ἀνάγνωσις», ἥν ἐδημοσίευσεν ἤδη
ἡ «Πινακοθήκη», ὡς καὶ τὸ «Τραγουδάκι», ὁ
«Ἐπαίτης» καὶ ἄλλα. Καὶ εἰς Πετροῦπολιν καὶ
εἰς Μελίτην καὶ εἰς Ν. Ὑόρκην καὶ εἰς Ἰταλίαν
ἔργα τοῦ Τσιριγώτου ἐπωλήθησαν. Πρὸ ἐπαιτίας
εἰργάσθη ὀκτὼ τοιχογραφίας τριῶν μέτρων ἐκάστην
εἰς τὸν ἐν Καίρῳ Πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου
Νικολάου. Καὶ ἐν Ἀθήναις ὑπάρχουσιν ἔργα τοῦ
κ. Τσιριγώτου, ἀγορασθέντα ὑπὸ φιλοτέχνων. Τσι-
αῦτα ἔχουσιν ὁ αὐλάρχης κ. Παπαρρηγόπουλος,
ὁ κ. Μάτσας τὴν «Βιομηχανικὴν γωνίαν», ἡ κ.
Συγγροῦ τὴν «Σκηνὴν τῶν Βεδουίνων» κλπ. Ἐν
τῇ Ἐκθέσει τοῦ Βερολίνου ἐκρίθη λίαν εὐμενῶς ὁ
«Χασισοπότης» του. Ἐφιλοτέχνησε πόλλας προ-
σωπογραφίας, κυριῶν ἰδίως τῆς ἐν Καίρῳ διεθνoῦς
παρουσίας. Ἀλλὰ ἔργα του, νεώτερα εἶνε ἡ «Ἐκ-
μυστήρεις», ἡ «Προσευχόμενη» ἥν δημοσιεύομεν
μιά Σκηνὴ εἰς Abbruzzi τῆς Ἰταλίας, ὁ Marchand
de brio à-brac Ἀραβικῆς ὑποθέσεως, αἱ «Ἀνα-
μνήσεις» (demi figure) καὶ δύο γυμνά: ἡ «ἔγερ-
σις ἐκ τῆς κλίνης» καὶ ἡ «Νύμφη». Εἰς ὅλα τὰ ἔρ-
γα του ὁ κ. Τσιριγώτης δεκνύει τάλατον ἀλη-
θοῦς καλλιτέχνου, τιμῶντος ἐν τῇ ξένῃ τὸ Ἑλλ.
ὄνομα. Ἡ ἀλήθεια, ἡ φυσικότης, ἡ ἀκριβὴς χρῆσις
τοῦ χρώματος, ἐν ταυτῷ δε καὶ αἰσθημα κυριαρ-
χοῦν εἰς τὰ ἔργα του.

Ὁ κ. Τσιριγώτης ἐκτὸς ἰδιαιτέρων παραδόσεων
εἰς κυρίας, διδάσκει καὶ εἰς τὴν ἐν Καίρῳ Γαλλι-
κὴν σχολὴν τῶν Ἱησοῦτιων.

Κ.